1849. № 91.

DRENTSCHE COURANT.

Dingsdag, den 13 November.

Deze Courant kost in het ¼ jaar *f* 1-60, buiten Assen vrachtvrij *f* 1-75; de advertentiën van 1-5 regels *f* 1 en voor iederen regel meer 15 cent bij elke plaatsing, behalve 35 cent zegelregt. — Boekaankondigingen 20 pct. rabat. — **NB.** Advertentiën voor de 1e bladz. kunnen Maandags en Donderdags uiterlijk tot 12, die voor de 4e bl. tot 4 uur aangenomen worden.

Burgemeester en Wethouders der Stad Assen, brengen bij deze, ter voldoening aan het besluit van Zijne Excell. den Heere Gouverneur dezer Provincie van den 3 dezer no. 5547, aan den voet dezes ter kennis het Koninklijk besluit van den 23 October j.l. (Stbl. no. 56), betrekkelijk de derde algemeene volks-telling. Voorts dat de voorgenome maatregel der volks-telling geen ander doel heeft dan de naauwkeurige kennis van het zielental of van den stand der bevolking op den 19 November 1849 en het aanleggen van naauwkeurige Volks-Registers in iedere gemeente, bevattende alle zoodanige opgaven nopens de bevolking, wier kennis uit een maatschappelijk oogpunt in eene welgeordende maatschappij, zoo wel voor de Regering en de verdere Besturen, als voor de enkele individuen bij de uitoefening van hunne regten als Staats-Burgers kan gerekend worden nuttig en noodzakelijk te zijn; verder dat de biljetten, tot invulling aan de ingezetenen tot dat einde zullen worden rondgebragt den 12 dezer en na den 19 tot den 26 daaraanvolgende weder zullen worden terug gehaald, en eindelijk dat op nalatigheid aan zijde der ingezetenen bij het aangehaalde Kon. besluit van toepassing wordt verklaard Art. 1 der Wet van den 6 Maart 1818 (Staatsblad no. 12). En zal deze worden opgenomen in de *Drentsche Courant* en afgelezen en aangeslagen.

Assen, den 5 November 1849.

Burgem. en Weth. der Stad Assen, H. J. OOSTING,
Van wege Dezelve, MEINSMA.

NB. *Abusievelijk is in het vorige nommer dezer Courant gezegd, dat de ingevulde biljetten ten gemeentehuize* moeten terug bezorgd worden.

De Betaalmeester in het Arrondissement Assen brengt ter algemeene kennis, dat aan hem bij resolutie van Z.E. den Minister van Financien, van den 5 dezer no. 571 R S., is toegestaan, om zich van den 12 tot en met den 26 dezer van zijne standplaats te mogen verwijderen, en zich te doen vervangen door zijnen Boekhouder *A. Mennega.*

Assen, 10 *November* 1849 H. J. Oosting.

't Vergelijkende examen voor de school te Eekst zal gehouden worden 28 Dec. e.k. D'inzending der stukken voor den 15 Dec. aan den Heer Burgemeester van Anlo. Buiten d'avondschool, geeft 't onderwijs *f* 225.- in 't jaar.

De Schoolopziener in 't eerste district van Drenthe, NASSAU.

Ten behoeve der winterbijscholen te Amen en Ekehaar en te Schoonlo, gemeente Rolde, worden Onderwijzers van eenigen rang verlangd. Men vervoege zich bij den Schoolopziener van 't district, te Assen, *Nassau.*

Nederland.

11 *Nov.* — Z. M. de Koning is woensdag naar het Loo vertrokken, en zal daar, verzekert men, omstreeks tien dagen verblijven. — Z. K. H. Prins *Frederik* heeft de sedert lang voorgenomen reis naar Berlijn aanvaard.

— Men spreekt er met zekerheid van, dat de nalatenschap van wijlen Z. M. Koning *Willem II* door zijne Erven zuiver zal worden aanvaard. Den 17den dezer zal de termijn van beraad geëindigd zijn, als dan wordt de verklaring der Erven te gemoet gezien. *(Ned.)*

— Bij de herstemming in het eerste kiesdistrict van Vriesland is tot lid der Tweede Kamer verkozen Mr *S.* Baron *van Heemstra,* gewezen Minister der Herv. Eeredienst; hij had 256 stemmen, terwijl zijn mededinger, de advokaat *Jongstra,* 253 stemmen op zich vereenigde. Van de 654 opgeroepen stemgeregtigden hebben 508 gestemd, dat is 165 meer dan bij de eerste stemming.

— Bij arrest van 9 dezer heeft de Hooge Raad, burgerlijke kamer, op grond van art. 19 van het Wetboek van Burgerlijke Regsvordering, bepalende, dat de regter in alle gevallen en in elken stand der zaak, wanneer dezelve hem voor minnelijke schikking vatbaar schijnt, hetzij op verzoek van partijen of van éene derzelve, het zij ambtshalve, partijen kan gelasten, om in persoon of door of met derzelver practizijns, voor hem of voor één of meer regters-commissarissen te verschijnen, ten einde eene vereeniging te beproeven, — verklaard, dat de zaak betreffende het Huiszittenhuis te Leijden daarvoor vatbaar was, en dienvolgens tot raadsheeren-commissarissen benoemd den Heer President en den Raadsheer Jhr. Mr. *B. van Velden,* met last aan partijen, om voor dezen, in tegenwoordigheid van het Openbaar Ministerie, op woensdag 21 November aanstaande, 's middags ten 12 ure, te verschijnen, ten einde te trachten tot een vergelijk te komen; met vrijlating eindelijk aan het stedelijk bestuur van Leijden, om insgelijks daarbij tegenwoordig te zijn of daartoe iemand te delegeren.

— Des avonds van 8 dezer is te 's Hage de Nederlandsche *Tom Thumb, Jan Hannema* van Harlingen, bij H. M. de Koningin ontboden geworden en hebben de jonge Prinsen zich met hem langen tijd zoowel in de Engelsche als Hollandsche taal onderhouden. Daarna heeft onze admiraal *Tromp,* gelijk hij ook genoemd wordt, van Prins *Maurits* een zeer aardig geschenk bekomen, bestaande in eene Speeldoos met allerlei soort van schepen, stoombooten, enz. Maandag is hij voornemens met zijnen Vader de reis naar Belgie en Frankrijk te aanvaarden.

— In de vergadering der Synode van de Christelijke afgescheidene Gereformeerde kerk, in Julij jl. te Amsterdam gehouden, is, zegt men, door dat kerkgenootschap besloten tot de oprigting eener theologische leerschool, ter opleiding van predikanten. Die school zal gevestigd worden in de voormalige akademiestad Franeker. Voorloopig zijn aan dezelve benoemd drie docenten, welke niet Professoren of Hoogleeraars mogen heeten, maar den naam voeren van *hoofdonderwijzers.* Zij zullen tevens met hun drieën het werk waarnemen van één predikant (herder en leeraar) bij de gemeente van het genootschap, in Franeker bestaande, welke het door haar den leeraar toegekende tractement als nu aan de school uitkeert. De drie benoemden zijn *H. F. de Haan, G. F. Gezelle Meerburg* en *S. van Velzen;* de tweede is reeds als leeraar te Franeker beroepen, de laatste in dienst als zoodanig bij de gemeente van Amsterdam. De eerstgenoemde is ons niet bekend; de HH. *Meerburg* en *van Velzen* zijn voormalige kweekelingen der Leijdsche Hoogeschool. *(Ned.)*

— Naar men verneemt, heeft een zeker getal ingezetenen van Groningen het voornemen opgevat, om, gedurende de wintermaanden, op zondag avond, van 7 tot 9 uur, aan den geringen en dienstbaren stand kosteloos gelegenheid tot aangename en nuttige uitspanning te verschaffen in een ruim en daartoe geschikt lokaal, waar men tevens koffij en bier voor weinig geld kan bekomen. Niemand voorzeker, die bedenkt, op welk eene wijze die zondagavonden door velen worden doorgebragt, en hoe weinig gelegenheid die stand van menschen heeft om zich betamelijk te vermaken, zal de behoefte aan eene dusdanige inrigting ontkennen. Wij althans zullen ons hartelijk verheugen, als zij tot stand komt, en twijfelen niet, of zij zal, wel bestuurd, veel kwaads kunnen voorkomen en veel goeds uitwerken. *(Gron. Ct.)*

— Art. 91, § 4, der Grondwet bepaalt, dat leden der Staten Generaal, een bezoldigd staatsambt aannemende of bevordering in de staatsdienst verwervende, ophouden leden der Kamer te zijn, maar dadelijk weder verkiesbaar zijn. Ingevolge deze bepaling zijn dezer dagen opgehouden leden der Kamer te wezen, de Heeren: 1°. [illegible] *A. Philipse,* die tot president van het Prov. Hof van Zuid-Holland is bevorderd; 2°. Mr. *J. R. Thorbecke,* die tot minister van Binnenl. Zaken is benoemd; en [illegible] Mr. *J. T. H. Nedermeijer,* ridder [illegible] benoemd is tot minister van Justitie.

— In eene der aan Vlaanderen grenzende gemeenten van het vijfde district van Zeeland, is aan eenen landbou-

wer een brief gezonden, waarin bedreiging tot brandstichting gedaan werd, zoo er niet in den nacht van den 30 op den 31sten October l.l., eene somme gelds, ter waarde van 50 franken, op den ondersten trap van den molen gereed lag. Daar aan de politie tijdig kennis van het geval was gegeven, hebben zich de veldwachter der gemeente en eenige marechaussées dien nacht in den omtrek dier plaats in hinderlaag gelegd. Daarna zijn eenige jonge lieden, al spelende en stoeijende, naar den molen gegaan, en heeft een van hen den zak, die daar, niet met het gevraagde geld, maar wel met ongevraagde kluiten, gevuld was neergelegd, opgenomen.

Dadelijk zijn zij, die de wacht hielden, toegeschoten, en hebben zich van deze jonge lieden meester gemaakt. Dewijl deze jonge menschen tot den meer gegoeden stand behooren, vermoedt men, zoo men aanneemt, dat de brief van hen afkomstig is, dat de aanvraag alleen uit baldadigheid is geschied, en wel met oogmerk om geld te bekomen voor eene aanstaande kermis in de buurt.

— Men schrijft van de Dedemsvaart: De afvoer van turf is dit najaar alhier zeer belangrijk; de tallooze wimpels, die elkander begroeten, zijn ons zeer welkom; want zij leggen voor onze veen-kolonie geene wind-eijeren; de beste blaauwe en bagger is zeer gewild voor Holland. Voor de fabrieken wordt ook weder meer gevaren dan het vorig jaar, wij gaan dus den winter bemoedigend tegen en is de vorst niet fel of langdurig, dan zal de armoede door werk kunnen getemperd worden. *(Ams'. C.)*

— Te Delft is in de laatste 8 dagen, bij eene bevolking van omstreeks 18500 hoofden, slechts één persoon gestorven.

— De Provinciale Staten van Friesland zijn tot eene buitengewone vergadering tegen 20 dezer zamengeroepen, om te beraadslagen over de Reglementen, betrekkelijk de heffing van Provinciale opcenten op den wijn, het binnen- en buitenlandsch gedisteleerd en de likeuren.

— Onder de loopende geruchten van den dag behoort, dat in een gehouden Ministerraad zoude zijn besloten, dat de nieuw opgetreden Ministers, in zoo verre zij Leden van de Staten-Generaal waren, bij hun aftreden als zoodanig, zich niet weder verkiesbaar wenschen gesteld te zien; wijders dat elk der tegenwoordige Ministers in plaats van *f* 12,000, zich zal te vreden stellen met een jaarlijksch traktement van *f* 8000, en het tafelgeld van den Minister van Buitenlandsche Zaken in plaats van *f* 6000, op *f* 3000 zou worden bepaald; en eindelijk dat zij zijn overeengekomen, om zich noch onderling, noch door hunne beambten of onderhoorigen, te doen geven den titel van Excellentie. *(Zondagsblad.)*

— Den 26, 27, 28 en 29 Nov. e.k. zal te Groningen de aankoop, voor rekening van het Rijk, van een aantal geschikte *rijpaarden*, benoodigd voor het leger, beproefd worden; de paarden zullen niet jonger dan 5 en niet ouder dan 7 jaren, niet kleiner dan 1.485 el en niet grooter dan 1.535 moeten zijn; zij moeten zijn ruinen of merriën, langstaarten, voorts bruinen, vossen of zwarten; geene bonte of witte en evenmin klaphengsten; nog wordt vereischt, dat ze zijn welgevormd, geëvenreedigd in hunne deelen en sterk met eene uitgebouwde schoft, breede borst, vier goede beenen, vrij van spatten en gallen, hooge en harde hoeven, kort gekoot, goed van gezigt en van adem en geschikt voor den zadel of het tuig. De keuring, aankoop, aflevering en *dadelijke* betaling zal geschieden ten huize van *D. G. Brugma* buiten de Heerepoort. Er zullen *goede* prijzen worden betaald.

— Op de den 7 dezer te Groningen gehouden veemarkt was nog al tamelijk veel kooplust hoofdzakelijk door Friesche veehandelaren. De prijzen waren van 14, tot 17 cent het halve ned. pond; — Op den botdag van vee, den 6 dezer te Winschoten gehouden, was veel vee aan de stok; de handel was levendig; inzonderheid ossen en vaalmelken, om op te zetten, werden tegen goede prijzen verkocht. Het vette vee gold 15 cent het halve ned. pond. *(Prov. Gron.-Ct.)*

Buitenland.

11 *Nov.* — Geruchten van een plan van den President der Fransche republiek en van zijn aanhang, om de staatsregeling op onwettige wijze te veranderen, het kiezerschap te herstellen enz., blijven te Parijs in omloop, en een der geachtste Parijsche bladen, hetwelk aan die geruchten geen geloof wil slaan, erkent dat een gedeelte der bevolking van Parijs eene dergelijke verandering met onverschilligheid zou aanzien; 'tgeen ook door andere opgaven waarschijnlijk wordt.

— Men spreekt er van, dat de prefectuur van policie opgedragen zou worden aan den heer *Carlier*, een geslagen vijand der roode partij en zulk een uitstekend policie-bestuurder, dat hij gewoon is te zeggen: „Waar drie zamengezworenen bijeenkomen, heb ik er altijd een van in mijn dienst, dikwijls ook wel twee en somwijlen alle drie." Nog niet lang geleden hadden de ontwerpers eener zoogenaamde philantropische vereeniging hun plan, dat niet het zuiverst mag geweest zijn, moeten opgeven, omdat zij, hoe geheim ook, nimmer konden zamenkomen, of de heer *Carlier* deed terstond een verslag van het verhandelde bekend maken. Daarbij is hij een man van moed; men herinnert zich, dat in 1832 een hem op de borst gezet pistool gelost geworden is, waarvan echter de kogel, door eene onverhoedsche beweging afgewend, een stads sergeant nevens hem doodde, zonder dat de heer *Carlier* de minste ontsteltenis verraadde of eenigzins zijne bedaardheid verloor.

— Op het berigt van de beslissing der Fransche Wetgevende Vergadering over de Romeinsche vraag, heeft de Paus zich, den 30 jl., van Portici naar eene stad van het Romeinsche grondgebied, naar Beneventum, begeven, om aldaar eenige dagen door te brengen, met het verklaarde voornemen, om vervolgens aanstalten te maken voor den terugkeer naar Rome, waar hij nu als onafhankelijk vorst kan terugkomen. ZH. heeft besloten, de uitvaardiging der organieke wetten, die in het bekende Pausselijk besluit over het bestuur van den Kerkelijken Staat toegezegd zijn, te bespoedigen, en de amnestie uit te breiden. Te Rome zal nog lang de tegenwoordigheid eener vreemde krijgsmagt noodig zijn om den H. Vader te beveiligen, en de orde te verzekeren; of het eene Fransche, eene Spaansche, eene Oostenrijksche of eene Napelsche krijgsmagt zal zijn, is eene vraag, die nog tot moeijelijkheden kan aanleiding geven.

— Als eene bijzonderheid wordt uit Zweden berigt, dat men te Örö in het karspel Fölkiern, op eenen en denzelfden dag (13 Oct.), hooi en graan binnen haalde, druiven plukte en — schaatsen reed.

— Van zeer goederhand vereeemt men, dat de bloedige strengheid, waarmede in Hongarije de hoofden des opstands gestraft werden, te Petersburg levendig misnoegen heeft verwekt, en ten hove in de hoogste kringen scherp wordt gegispt. Men had er opgemerkt dat de Oostenrijksche Generaals strenger nog waren tegen de opstandelingen die zich aan de Russen, dan tegen degenen die zich aan de Oostenrijksche troepen hadden overgegeven, en dit verhoogde nog de afkeuring eener strengheid, die men nutteloos achtte.

— Den 2 dezer is het te Parijs aan zekeren *Blum*, een der vermaardste dieven der hoofdstad, gelukt, uit het paleis van justitie te ontsnappen; hij was door een gendarme in de voorzaal gebragt, die aan het kabinet van den regter ter instructie belendt. Na hier een uur vertoefd te hebben, riep de gendarme, die nog niet ontbeten had, een zijner kameraden toe, hem een stuk brood te brengen; de gevangene maakte van dit oogenblik van onoplettendheid van den gendarme gebruik, om de deur te openen en de vlugt te nemen; aan het einde van den gang vond hij eene deur: die hij op goed geluk opende; daar daalde hij verscheidene trappen af, en kwam zoo in de wachtkamer der republikeinsche gardes, die op de quai aux Fleurs uitkomt. Zonder te ontroeren, ging hij midden door de soldaten, en maakte zich uit de voeten.

Assen, 12 November.

— Naar wij vernemen, bestaat er vooruitzigt, dat de gedeeltelijke uitvoering der Drentsche kanalisatie, voor zoo ver concessie is gevraagd door de heeren *van Holthe tot Echten c.s.*, onder het vorig Ministerie zoo zeer vertraagd, spoedig haar beslag zal erlangen.

— Naar men verneemt, heeft de Raad dezer stad, in deszelfs vergadering van 10 dezer, afgewezen het verzoek, om het voorgenomen Badhuis alhier te bouwen, in plaats van aan den Beilerweg op de daarvoor uitgekozene plaats, op het terrein liggende aan de hoofdlaan van het stadsbosch, thans grootendeels door de hertekamp ingenomen.

— Op 3 dezer is te Annerveen het aangekondigde vergelijkend examen gehouden voor den vacanten onderwijzers plaats aldaar; er waren zes adspiranten opgekomen; het examen werd afgenomen in tegenwoordigheid van den heer Burgemeester, eene commissie uit het gemeente-bestuur, de geregtigden uit het gehucht en verdere belangstellenden. Na afloop werden zoo door den heer Schoolopziener, als door de verdere tot de keuze bevoegden als de bekwaamsten erkend *J. Huizing*, ondermeester te Stadskanaal, en *J. Addens*, waarnemend onderwijzer te Gasselter-Nijeveen, beide den 3en rang bezittende. Tusschen deze beide geloot zijnde, is het lot gevallen op *Addens*, en is de noodige autorisatie tot benoeming van dezen gevraagd.

*Het zal voor oudheidkundigen niet onbelangrijk zijn te vernemen, dat tegen maandag den 22 November ek. te Assen is aangekondigd de verkoop van ruim 15 bunders, in veertien perceelen afgebakenden, veldgrond, gelegen aan den straatweg van deze stad naar Rolde, in de nabijheid van het gehucht Ballo, daar op dit terrein nog ruim een twintigtal ondoorzochte *Tumuli* of begraafplaatsen van Germaanschen oorsprong worden aangetroffen, die bij de ontginning dier gronden, voor de wetenschap tot belangrijke ontdekkingen en mededeelingen aanleiding zullen kunnen geven. De heer *L. J. F. Jansen*, Conservator bij het Museum te Leiden, teekent op bl. 26 van zijn bekend werk over de

Drentsche oudheden (Utrecht 1848) daaromtrent het volgende aan: „Het groote getal grafsteden te Ballo, op eene betrekkelijk geringe uitgestrektheid, de zamengedrongen en „symetrische ligging van velen, het vinden van overblijfselen van meer dan een verbrand lijk in éénen heuvel, en „het ontdekken van snijdende werktuigen, doen veronderstellen, dat het kerkhof aldaar grootendeels aangelegd is „ten gevolge van gelijktijdig, welligt in eenen veldslag, „gestorvenen; en uit het vinden van gelijksoortige voorwerpen in ronde en in vierkante grafsteden aldaar, schijnt „te volgen, dat beide soorten van grafsteden van éénen „volksstam afkomstig zijn. — Eene schetsteekening van dit „merkwaardige Ballo'sche kerkhof is bij mij berustende."

— Z.Exc. de Minister van Justitie heeft goedgekeurd de onlangs plaats gehad hebbende aanbesteding van de leverantie der voedingsmiddelen, enz., benoodigd voor de gevangenis te Assen over 1850.

— In de maand Sept. jl. hebben, behalve de snikken en veerpramen, 515 schepen de geheele Drentsche Hoofdvaart bevaren en 28 een gedeelte daarvan; 1113 dagwerken turf zijn in die maand afgevoerd.

— Naar men verneemt, zal de hertekamp alhier weldra weder drie nieuwe bewoners bekomen; er moeten drie damherten, een heer en twee dames, op een buitengoed bij Zutphen aangekocht zijn, en zich reeds op reis herwaarts bevinden.

— Men meldt ons uit Groningen, dat aldaar, na het bedanken van prof. *Donders* van Utrecht, als vermoedelijk opvolger van prof. *Sebastian*, genoemd wordt de heer *Ramaer*, geneesheer aan het krankzinnigen-gestiсht te Zutphen.

— Aan de *Meppeler Courant* ontleenen wij de beide volgende berigten:

De kerkeraad de Herv. Gemeente te Meppel, na het haren oudsten Leeraar *J. Lulofs* verleende Emeritaat, handopening verkregen hebbende tot het doen eener beroeping en tevens dispensatie van Art. 38 van het Reglement op het ontstaan en het vervullen der vacaturen, heeft 9 dezer ter vervulling der vacature, het navolgende twaalftal gemaakt, Alphab. gesteld: *H. P. Berlage*, te Muiderberg, *J. H. Carpentier Alting*, te Purmerland, *J. W. E. Ebbinge*, te Lippenhuizen, *G. P. Kits van Heijningen*, te Akrum, *J. F. H. Huguenin*, te Zuidwolde, *A. W. Kamp*, te Zwartsluis, *P. H. J. Lulofs*, te Roden, *H. Uden Masman Jr.*, te Vollenhove, *P. Parson*, te Steenwijk, *F. Pijttersen*, te Rodahuizen, *B. ter Haar Romeny*, te Eemmenes-binnen, *H. J. Wunder Jr.*, te Purmerend.

— Naar men verneemt is aan *J. H. ter Wal* de vergunning verleend, om als beurtschipper tusschen Amsterdam en Meppel, in plaats van wijlen *R. de Graaf*, te varen, ingaande primo Jan. 1850.

* Dat men niet voorzigtig genoeg kan zijn met lucifers, blijkt op nieuw uit het volgende. Onlangs wilde men in Emden vochtig gewordene lucifers droogen, en plaatste dezelve daartoe in den oven eener kookkagchel. Eensklaps hoorde men eenen zwaren slag en bleek het, dat de lucifers heet geworden eene ontploffing hadden veroorzaakt, waardoor de kagchel was uiteengesprongen en men de stukken hier en daar verspreid vond. Gelukkig was op dat oogenblik niemand in de keuken, anders zou men welligt grootere ongelukken te betreuren gehad hebben.

— Bij *Joh. Noman en Zoon* te Zalt-Bommel is een viertal platen in cahier uitgegeven onder den titel: *Handelingen der Hervormde Synode* 1849; dezelve zijn voor den geringen prijs van *f* 1.80 verkrijgbaar en strekken, om de werkzaamheden en vruchten der laatste Synode in een bespottelijk daglicht te stellen.

— In den *Wekker* no. 46 komt een rondgaande brief voor van een ongenoemden schoolopziener aan de onderwijzers in zijn district, waarin deze de opmerkingen mededeelt, door hem bij de schoolbezoeken gemaakt, en wel bepaaldelijk over *het schrijven* en het *taalonderwijs*. Tot ons leedwezen gedoogt ons bestek niet, dezen belangrijken brief, waarvan wij den schrijver meenen te kennen, geheel over te nemen; wij laten hier alleen het slot volgen: 't Gestelde draag ik op èn aan de overweging van iederen onderwijzer, èn, als eene vruchtbare stof van onderhoud, aan het onderwijzers-gezelschap. Wil iemand er met mij over spreken, inlichtingen hebben, hoe die oefeningen met de oefeningen in 't stellen te verbinden, gaarne zal ik die geven, en bereidwillig tegenbedenkingen hooren. Dit alléén: niemand verontschuldige zijne traagheid, met te zeggen, dat de boerenjongens daar niet mede noodig hebben, enz. Want aangezien 't God behaagd heeft, ook aan dorpelingen menschen-verstand te geven, is geen meester geregtigd, dat geschenk te verwaarloozen, en menschen tot redelooze wezens te maken. Integendeel is zijne roeping, van Godswege en van wege den Staat, de kinderen tot redelijke menschen en nuttige burgers te vormen. 't Beantwoorden van die roeping kan alleen heil aanbrengen. Wat men ook gedachteloos, in de laatste jaren, heeft gedroomd van te hoog opvoeren van 't onderwijs, 't staat vast, dat alle geestdrijverij en verwarring in kerk en staat *geen* gevolg is van te veel leeren; maar van onkunde en van 't leeren van klanken, zonder verstand, van gebrek aan helderheid in de hoofden. Bruikbare wetenschap èn volksgeluk èn orde zijn even onafscheidelijk als leven en ademhalen.

— Bij den heer Secretaris dezer stad is een brief ontvangen van *Isidoor van de Gejuchte*, werkman te Eecloo, Provincie Oostvlaanderen in Belgie, waarbij deze te kennen geeft, dat op een avond in Mei 1847, zijn zoon *Eduard van de Gejuchte*, toen 12 jaren oud, het vaderlijk huis heeft verlaten, waarschijnlijk, om, zooals de brief zegt, bij de menschenlievende Noord-Nederlandsche broeders, het noodig levensonderhoud af te smeken, dat zijn vader bij de toen in de Vlaanderen heerschende hongersnood en ellende hem niet meer kon geven. Tot voor weinig tijd hebben de treurende ouders van dit kind niets meer vernomen; thans evenwel zijn zij onderrigt, dat hetzelve zich in deze Provincie zou bevinden, en zij hebben daarom den heer Secretaris verzocht, hieromtrent inlichtingen in te winnen, ten einde zoo mogelijk het verloren kind aan het bedroefde ouderhart worde wedergegeven. Een ieder dus, die iets aangaande gezegd kind kan mededeelen, noodigen wij dringend uit zulks aan de Redactie dezer Courant of wel aan den heer Secretaris voornoemd te doen.

* *Hoogeveen* 9 *Nov.* Heden werd hier het stoffelijk overschot ter aarde besteld van den Weleerwaarden Heer *K. K. Winkel*, Em. Predikant. Hij was een reeks van jaren in de Evangelie-bediening werkzaam, eerst op het eiland Schokland, en later te Holijsloot, onder de klassis van Edam, waarna hij circa 10 jaren in deze gemeente eene eervolle rust genoot. De beide Predikanten alhier, alsmede Do. *A. J. Hartman*, rustend Predikant van Gasselte, mede hier woonachtig, volgden met den hoogbejaarden broeder des overledenen, per rijtuig de lijkbaar, die zonder veel uitwendige plegtigheid ja in stillen eenvoud, grafwaarts toog, als moest zulks eene laatste uitdrukking en openbaring zijn van den eenvoud, de nederigheid en den ootmoed, welke het leven en bestaan van den steeds weinig opzien makenden Christen-Gezant gekenmerkt hadden. Aan het graf deed Ds. *H. R. de Holl*, zijn voormalig klassisen ringbroeder, in aller naam, hulde aan de nagedachtenis eens mans, die overal, waar hij leefde en werkte, door zijne opregtheid en braafheid aller toegenegenheid gewon, en aan wiens hulpvaardigheid, zelfopoffering en trouw — in welke deugden hij steeds zijnen Goddelijken Meester poogde na te streven — in den noodlotigen watervloed ten jare 1825 betoond, zekerlijk nog velen van Schoklands ingezetenen, zich zeer verpligt zullen gevoelen. Om zulke christelijke eigenschappen en goed voorbeeld, ook in den naauwgezetten ijver waarmede hij tot het laatste zijns levens toe de openbare godsdienstoefeningen bijwoonde, blijft zijne nagedachtenis gewis ook hier in zegening voortduren; bij zijne overgeblevene bejaarde weduwe, menigvuldige betrekkingen, ja bij geheel de gemeente Hoogeveen.

Volgens het alhier op gister ontvangen berigt, is het lijk van den schipper *J. Steders Az.*, welke op den 8 October j.l. bij gelegenheid der te dien tijde gewoed hebbende stormen over boord is geraakt en verdronken (zie *Dr. Courant* van den 16 October j.l. no. 83), op j.l. maandag den 5 dezer in de nabijheid van Schokland weder opgevischt en aldaar ter aarde besteld.

Post van 2½ uur

brengt geen nieuws van eenig belang aan.

— De Minister van financiën heeft bekend gemaakt, dat munten, den stempel van Nederlandsch Indie dragende, als niet behoorende tot het Nederlandsche muntstelsel, even als tot hiertoe het geval was, bij de rijks-kantoren zullen worden afgewezen.

— Men verneemt, dat een paar dagen geleden een jeugdig jager van het garnizoen te Tilburg des nachts de stalwacht hebbende, zich op een paard heeft nedergezet en daarmede is vertrokken, zonder tot dusver iets van zich te hebben doen hooren, zijnde ook alle gedane nasporingen tot heden vruchteloos gebleven.

— De vijandelijkheden van Frankrijk tegen Marokko schijnen bepaald te zijn. Men zal er echter niet dan tegen April mede kunnen beginnen. Volgens de *Morning-Post*, heeft Spanje door zijnen gezant te Parijs het fransche gouvernement doen aanbieden, om de vijandelijkheden tegen Marokko gezamentlijk te ondernemen.

— Dr. *Schuermans* heeft een' middel gevonden tegen den hik, hetwelk wij zelve reeds in 7 gevallen met onmiddellijk goed gevolg hebben toegediend. Het bestaat eenvoudig in een paar stukjes witte suiker. Onmiddellijk, zegt Dr. *Schuermans*, wijkt hierdoor de hik, door welke oorzaak hij ook moge zijn te weeg gebragt. (*Gen. C.*)

— Den 9 dezer, op den jaardag van 18 Brumaire, verwachtte men alweder een *coup d'état* te Parijs; echter, noch in de nat. Vergadering, noch bij de burgerij heeft zich de minste gisting doen zien.

Jenever. — Armenbedeeling.

Wil men weten, hoeveel jaarlijks in ons land door de *bedeelde* armen aan jenever wordt uitgegeven, men leze het allerbelangrijkste boekske van den baron *van Lynden*, *de Regering en de jenever*, Amsterdam 1839. Deze staathuishoudkundige heeft aangetoond, dat die uitgave, althans in 1835, niet minder dan 15 *tonnen gouds* bedroeg. In dat jaar, zegt hij, bedroeg het veraccijnsde gedistilleerd over het Rijk 24,266,225 kannen; volgens het officieel verslag omtrent het armwezen, waren in dat jaar door de armbesturen bedeeld 237,766 personen, dat is bijna $\frac{1}{10}$ der bevolking *). Daar men nu veilig kan aannemen, dat bij de bedeelden niet minder jenever wordt gedronken dan bij de overige standen dooreengerekend, zoo volgt hieruit, dat door de arme klassen 22,588 vaten jenever zijn verbruikt, die, tegen *f* 20 per vat en even zoo veel aan lands- en plaatselijke belastingen, berekend worden op de waarde van *f* 903,520; hierbij gevoegd de winsten der tappers, geschat op $\frac{2}{3}$ dier som, maakt *f* 1,503,866, die door de bedeelde armen in één jaar aan jenever zijn besteed. Wij spreken hier alleen van hen, die van eenig openbaar *armbestuur* onderstand ontvangen; want zoo wij ook die allen bij onze berekening in aanmerking namen, die, *zonder bedeeld te zijn*, van andere fondsen, zoo als voor kraamvrouwen, stadsscholen, bewaarscholen enz., ondersteund worden, en wanneer wij dan de jenever-uitgaven van deze behoeftigen nog bij die der bedeelden voegden, wij zouden nog een aanmerkelijk sommetje bij de genoemde $1\frac{1}{2}$ millioen moeten voegen Dit cijfer is voorzeker niet te hoog gesteld, als wij bedenken, dat de gesloken jenever daar niet onder begrepen is, en dat, bij deze berekening, de lands- en plaatselijke belastingen zijn geraamd op slechts 4 millioen en $8\frac{1}{2}$ ton gouds, terwijl aan schrijver dezes uit eene echte bron bekend is, dat die belastingen, althans in 1841, *zeven* millioen hebben opgebragt. Een van beiden is derhalve waar: òf de berekening van den baron *van Lynden* van *f* 20 per vat aan belasting is te laag gesteld, òf er is in het jaar 1841 nog veel meer jenever gedronken dan in 1835. In allen gevalle blijkt het, dat de berekening der jaarlijksche jenever-uitgaven op 15 tonnen gouds, voor de bedeelde armen, nog te gering is; in welke meening wij almede bevestigd worden door eene opgave, te vinden in het stukje no. 1, uitgegeven door de *Vereeniging tot afschaffing van sterken drank*, waar de jaarlijksche jenever-uitgave voor het Rijk op 20 millioen wordt geschat, hetgeen voor de bedeelden iets minder dan 2 millioen of 20 tonnen gouds zou uitmaken.

Twintig tonnen gouds! dat is, 2 maal zoo veel als de som, welke, volgens het officieel armen-verslag, jaarlijks in collecten en openbare giften door de weldadige Nederlanders wordt bijeengebragt. De tweede helft der som, die de armen aan jenever besteden, dit ander millioen, bedraagt wederom juist zooveel als de jaarlijksche subsidiën, die door de plaatselijke kassen aan de armbesturen worden verstrekt. Hadt gij dat wel gedacht, liefdadige menschenvrienden? Weet gij wel, dat tot het fabriceren der duizende vaten jenever, die de armen verbruiken (indien hij niet uit aardappelen wordt gestookt), 1700 lasten graan noodig zijn, en dat aldus van dit allereerste voedingsmiddel eene hoeveelheid verloren gaat, die voldoende zou zijn, om 620,000 oude ponden brood met 250,000 ankers bier er van te bereiden? Hadt gij, milde gevers in collecten en kerkenzakjes, wel vermoed, dat al, wat gij te zamen op deze wijze bijeenbrengt, slechts de helft bedraagt van de jenever-onkosten der armen, en dat de andere helft dier onkosten almede door u wordt betaald in de plaatselijke belastingen, waaruit de subsidiën voor de armbesturen worden gevonden? *(Volksvriend.)*

*) Het getal van hen, die op eenigerhande wijze openbaren onderstand genieten, is thans, volgens officiele opgave, geklommen tot $\frac{1}{6}$ of $\frac{1}{7}$ der bevolking. *(Red.)*

Op vrijdag den 16 November 1849, des avonds te 7 uren, zal, door den ondergeteekenden **Notaris**, publiek te koop worden gepresenteerd: eene **BEHUIZING**, staande aan den ouden Groningerweg, te Assen, thans bewoond door *Roelof Bolling* en vrouw, zijnde een bijzonder goede stand voor winkel-nering. De veiling zal gehouden worden te Assen ten huize van *Luitje Tijs*. Bij voldoend bod, zal de veiling in eene zitting afloopen.

H. H. VAN LIER.

Allen die regt hebben zich als **Erfgenamen** te doen gelden van den onlangs alhier overledene, zich genoemd hebbende, en bekend onder den naam van **WILLEM HENDRIKS** (edoch de doop-naam gehad hebbende van **HENDRIK**), zoon van **WILLEM** en **TSJETSJE SJOERDS**, geboren te Zijgerswoude den 3 Februarij 1793, mitsgaders zij, die iets te vorderen hebben van of verschuldigd zijn aan de onbeheerde nalatenschap van bedoelden **WILLEM HENDRIKS**, worden door den ondergeteekende **opgeroepen**, om zich schriftelijk of in persoon, vóór of op den 20 November 1849 bij hem te vervoegen.

Smilde, 6 *Nov.* 1849. Mr. S. HELLINGA TONCKENS, *Curator.*

BOOMEN, HEESTERS, BLOEMGEWASSEN, enz.

De ondergeteekende heeft de eer hierdoor aan het publiek ter kennisse te brengen, dat door hem, te Smilde, wijk A, no. 57, is opgerigt **eene Boom- en Bloemkweekerij.** Door de gunstige ligging aan de Hoofdvaart in staat gesteld, om gemakkelijk allerwegen commissien te verzenden, en door een ruim assortissement, om aan alle aanvragen te voldoen, zoo neemt hij de vrijheid, om zich bij een ieder minzaam aantebevelen; zullende hij van zijn kant alles tot eene spoedige en naauwkeurige nakoming der bestellingen aanwenden.

Smilde, 8 *November* 1848. H DE WAL.

Zoodra mogelijk zullen de prijscouranten worden verzonden.

Het Gemeente-Bestuur van Borger is voornemens, om op maandag den 26 November aanstaande, smorgens te elf uren, ten Gemeentehuize te Borger, onder nadere approbatie van Heeren Gedeputeerde Staten, publiek aan den minstaannemende uittebesteden, met bijlevering van de noodige materialen: het bouwen van **TWEE SCHOLEN** in deze Gemeente, te Drouwenderveen en Buinerveen, waarvan de bestekken en teekeningen ten Gemeentehuize te Borger ter lezing liggen.

Borger, den 9 *November* 1849.

Het Gemeentebestuur voornoemd,
Ter ordonnantie van hetzelve,
J. ALINGH JR.

Aangiften van den Burgerlijken Stand.

ASSEN. 2 — 9 *Nov.* geb. 2 M. 2 V. g; geh. 1 paar; overl. 1 M. 2 V. g.

MEPPEL. 2 — 9 *Nov.* geb. 2 M. 2 V. g.; geh. 2 paar; ond. 3 paar; overl. 1 M. 1. V. g.

COEVORDEN. 3 — 10 *Nov.* geb. 1 M. 1 V. g; geh. 1 paar; overl. 3 M. 3 V. g.

HOOGEVEEN. 2 — 8 *Nov.* geb. 3 M. 5 V. g.; geh. 2 paar; overl. 2 M. g.; 1 levenloos kind geb.

SMILDE. 3 — 10 *Nov.* geb. 2V. g.; geh. 1 paar; overl. 0.

LOTERIJ, 4e kl., 4e lijst: n. 19987 *f* 1000.

Meppel, 8 *Nov.* Rogge *f* 3.85 a *f* 4.30. Boekweit *f* 3.50 a *f* 4.05. Boter $1\frac{1}{2}$ ned. pond *f* 0.85 a *f* $0.97\frac{1}{2}$. Boter $\frac{1}{4}$ vat *f* 11.75 a *f* 12.50. Broodzetting: 6 n. p. roggeb. *f* 0.37.

Groningen, 9 *Nov.* Tarwe *f* 7.00 a *f* 5.00. Rogge *f* 3.10 a *f* 3.70; nieuwe *f* 3.70. Boekweit zand *f* 3.60 a *f* 4.05, veen *f* 3.65 a *f* „ . „ Garst *f* 2.90 a *f* 3.10, nieuwe zomer *f* 3.00 a *f* 2.80, knobbe *f* 3.20 a *f* 3.50. Dikke haver *f* 2.40 a *f* 3.00 Voerhaver *f* 1.95 a *f* 2.20. Paardeboonen *f* 3.25 a *f* 4.25. Koolzaad *f* 10.50 a *f* 12.25. Dederzaad *f* 8.00 a *f* 9.00. Geel Mosterdzaad *f* 5.00 a *f* 7.60. Zomerzaad *f* 8.00 a *f* 9.00. Gort grove *f* 5.25 a *f* 5.50, parel 100 ned. pond *f* 8.25 a *f* 8.50. Raapolie per vat *f* 44.50. Boter $\frac{1}{4}$ vat *f* „ . „

Tarwe niet driftiger. Rogge en boekweit aan consumtie 10 ct. lager afgegaan. Garst in een doen. Haver over 't geheel iets lager verkocht. Boonen niet williger. Koolen zomerzaad niet dan lager te verkoopen. Gort met weinig handel.

Zwol, 9 *Nov.* Tarwe oude *f* 9.00 a *f* 8.25, nieuwe *f* 7.25 a *f* 6.75. Rogge *f* 4.30 a *f* 4.00. Boekweit; *f* 4.70 a *f* 3.90. Aardappelen *f* 1.45 a *f* 1.00. Boter ned. pond *f* $0.67\frac{1}{2}$ a *f* 0.60. Boter $\frac{1}{8}$ ton *f* 13.75 a *f* 14.25.

Amsterdam, 10 *Nov.* Werk. Sch. $2\frac{1}{2}$ pct $53\frac{3}{4}$ a $\frac{7}{16}$; dito 3 pct $62\frac{1}{16}$ a 63; dito op resc. 3 pct „ a „; Werk. Sch. 4 pct $82\frac{3}{8}$ a $\frac{7}{16}$; O. I. leening 4 pct $81\frac{1}{2}$ a 82; Am. Synd. $3\frac{1}{2}$ pct. 83; Handelm. $4\frac{1}{2}$ pct „ a „; Haarlemmerm. 5 pct „ a „; Aand. Rijnspw. $4\frac{1}{2}$ pct $83\frac{1}{2}$; Aand. Holl. Spoorw. Maats. „ a „.

De markt in onze binnenl. fondsen vertoonde heden eenige meerdere vastheid, bij vrij levendige affaire in Integralen en 4 pcts.

Te *Assen*, bij VAN GORCUM & COMP., Provinciale Drukkers.